

Meie Maa

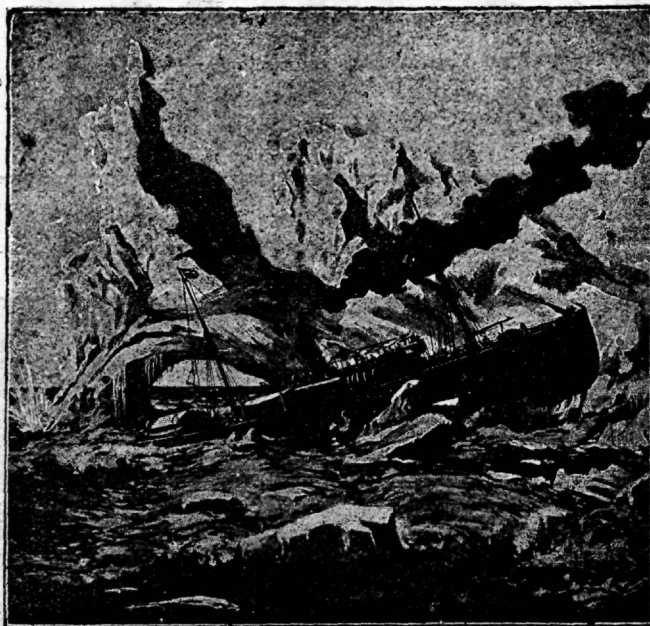
Nr. 79.

Laupäeval, 20. (4. märtsil) veebruaril 1916.

Nr. 79.

Sakslaste põlvatus. Walge lipuga inglasi ligi meelitades, annavad sakslased neile allaandmise ajemel kuulipildujatest tulb.

Raubalaew Põhjameres jäämägede wahel hädas.

Dige pärija.

Charles Edward Price roman.

(Järg 5.)

Wahepeal oli Robert Jones kinnalise majade wahelt wälja jõudnud ja sammus nüüd karjamaalt läbiwitwat teed mööda kiviurru poole. Selle asemel aga et kontorit mööda minna, ronis ta mäest ülesse ja sammus selle äärt mööda edasi. Kui ta juba kiviurrust möödas oli, jõudis ta lihe ätilise taljunurga kohta, mille äärel määratu suur kivi seisis, üht otjapidi juba turistitu wahel õhus. Õgedab wihmawalingud olid mulla ja prügi tema alt ära uhtunud ja ühestainjast tugewast tõulest oleks kllalt olnud, et teda turistitu kuletada.

Robert otjustas tagasi jõudes sellest wanaherrale teotada, sest kergeste wõits selle läbi suur õnnetus tekkida. Seajuurcs tuli Robertil tahtmata mõte, kui hea temale oleks, kui tema wõistleja selle kiviurru alla jääks.

Siis oleks tema ainute pärija ja ilusa Alice läbi temal kindel.

Dige järelmõtlkus meeleolus sammus ta jälle alla orgu, kuid waewalt oli ta sada sammu edasi jõudnud, kui ta appi hülideld kuulis, nagu ainult naisterahwas õigcsuuremas hädas tiljatada wõib.

Kui ta nüüd teekäanaku jõudis, si mas ta noort neidu, kes meeleheitliskelt lihe nürus rietega mehega rabeles, kes teda mujutada katjus.

Hulgus ei märkanud Roberti wahelastumist ennemalt, kui selle tätt oma õla kllles tundis.

Mees lasi neiu lahti ja pööras kallaletungija poole, selle kate wahel ta aga abitum kui laps oli.

"Küll ma sind õpetan, noorte loitseta neidude kallak tikkida, ja lurjus!" hüüdis Robert, ja raputas hulguist nli, et sellel nägemine ja kuulmine kadus.

"Oh, palun, lasse ta ometi lahti!" hüüdis Roberti kaitsealune aralt. "Ta on näost juba üsna sinine."

"See ei tee temale midagi, mis, ta peab weel rohkem karistust saama. Dige head, ulatage mulle see malakas sealt maast."

Nüüd wõttis ta hulguisel kraest kinni ja andis temale põiblahjameiduse kaskeladwaga niifuguse keretäie, et peksetaw walu pärast juure häälega karjus.

"Ma a kllita tuleks niifugune," märkises Robert, kes andis ta weel wiimase hooi, nii et mees walu pärast õõhu largas ja siis otseti moha kullus.

Kuid kobe selle peale largas ta jälle jalule ja lippas kiirelt, nagu pöder, kellel loerad kannul, teeb mööda alla. Niipea kui ta enmast juba warajal laugusel teadis olawat, pööras ta weel kord ümber ja jäi seisma.

"Sinuga pean ma weel kord arwet!" kllendas ta wihast wisttu kistud näol ja ruskat õigutades.

Kuid kui Robert ainult lihe sammu edasi tegi, lippas ta edasi, otsetui oleks tal terwe pörguliste kari kannul.

"Wasse teda joosta, ega ta nüüd enam tagasi tule," palus neiu. "Ma ei tea tudagi, kuidas teid tänama pean," kllas ta siis, kllmi mahalklites, juurde.

Nüüd alles kllmitkes Robert oma kaitsealust teraselt ja nägi omaks meeldimaks kllatusels, et see noor neiu kllna eratorraliskelt ilus oli. Ta oli nägus ja sale ning klltaruwa näoga. Tume sinine madruje kllit, eraldas weel rohkem tema lumiwalget laela ja kllkalarwa juusteid. Umbes klltseteist aastat wõis ta wana olla. Kõnewiisi ja wõljaarstamise järgi pidi ta paremast seitskonnast olema, waga wõimalik, et ta mõne mäelaewanduse ametniku klltar oli.

"Oh, palun, mis, see ei tähenda midagi," wustas Robert, kllbarat peast wõttes. "On ju omegi iga klltaruwa mehe kohus, kllmbatuses wõlthjale naisterahwale abits klltata."

"Ma ei oleks tdeste mitte kllmbatusesse sattunud, kui mul Barry — meie dogge — kllkas oleks olnud," kllas neiu seletades juurde. "See hulguis wõib kllna kllnada, et wad loera kllkas ei olnud, see poleks wälja wõlthnud. Barry

Wana aeg peab kaduma!

Mu paljukannatanund kodumaa, kus elas rahwas kllna tammitfates ja raskustes ei klll raugewates kui ohtaw orjakari kurwana — ei nüüditi sul, eht nime poolest ja kllll oled waba ju, weel päiteft taewas, sest itka weel pead elama ja waewas ja teiste kasuks higi walama . . .

Mis omaks nimetad, on ainult food ja kllwafeljad, ääremaad ning rabad, ja kui ja wistalt sealgi saati tabad, siis wõõdrais hingis kadeduse lood . . . Kuid ometi! Et ast wilets, wäär, siis taewas juba hakkaw lammutama umbpikwefid ja sulle ammutama lord kllri ta — ju selgib taewaäär!

Kes ajale peaks wastu hakkama, saab teada elutdest wääramatast: ei peatada jõuta ajarataft, ei tagasi saa teda keerata. Neg tassa, aga kindlal käigul läeb: ta ramm on raugemata, wääramata, ja jõud tal wanlumata, wääramata, kes wastu hakkab, ratta alla jääb!

Seft tõsta julgelt plüsti norus pea, mu kodumaa! Loo lootusele kllwad ning kllna hoolt, et lennul nad ju wittwad siit paremusese, kus sul on hea . . . Sul kllna poole plütda olgu rutt! Et wana aeg peab kaduma kui redu ja uues ajas peatub õnn ning edu — ei sie tõesta see muinasjutt!

9. 1881b.

oli aga täna tõrges ja ei tahtnud koguni kaasa tulla. Koertel on kah vahel omad tujud." Ta naeris.

"Noh, igatahes olen ma Barryle tänulik, tema äraoleku tõttu oli mul au teiega tuttavaks saada," vastas Robert libedalt. "On teil taugele minna, preili?"

"Minult natuke maad. Seal on nairerõõla tagant lähen üle jalatükkide tee, ja seal on mul kõigest mõni samm wanaema majaleeni."

"Nii ei ole ta siis oma ilusast näost ja uhkest väljastumiseft hoolimata muud midagi kui külaneiu," mõtles Robert endamisi ja imestas jalaja, kust see lihtne noor neiu selle hariduse saanud.

"Kuigi seda mõni samm on, sooviksin siiski teid sinna maani saata," ütles ta walgust. "Ei wõi kindel olla, kas see hulgas weel lord teie kallale ei tülki."

Ustetsele sõrwal sammusid nad edasi ja ajasid kõigetühjematest asjadest juttu. Ühe aia wärawas jäi neiu seisma.

"Suur tänu saatmise eest. Seal ongi mu wanaema maja juba."

Robert heitis tähendatud sihis pilgu, ta nägi lihtsat pikawõitu hoonet, kest rohuaeada, wälja ääres.

"Elate seal?" küsis ta.

"Neiu naeris, kusjuures ta walged hambad nähtawale tulid ja kats kaunit lohtu põskedesse löid.

"Oh ei, mul oleks seal ometi liiga igaw, ma elan Wingatis, kus minu isa tinaaewanduses wanem meister on. Kaks wõi kolm korda nädalas, laupäewiti peaaegu alati, käin oma wanaema siin vaatamas."

"Ja kudas saate jälle Wingati tagasi?" päris Robert, kes hulgupeale mõtles.

"Ja tuleb mul järele. Ma jäen pühapäewaks läbi wanaema juurde, et temale seltsiks olla. Ah, seal ta ju tuleb ka, ta nägi mind alnast. Weel lord, kõigeparemat tänu, fr. Teie abi ei unusta ma ilalgi."

Ta ulatas Robertile käe, mis waewalt suurem oli kui kümneaastase lapse oma, siis astus ta, leiti kaunit üles tõstes, astmelist tühmu mööda ülesse ja teinepoolt jälle alla.

Robert Jones waatles teda, kuidas ta lergejalgelt teerada mööda alla sammus ja lõpuks rohuaeada kadus, siis pööras ta tobutele.

"Misugune erarorralisest ilus neiu," iimises ta endamisi, waewalt et Alice oma uhke iluga tema wastu ulatab. Ma sooviksin, et nad iksteise asemel oleksid. Igatahes tahan ma selle wältelega weel kord kokku saada," lõpetas ta oma enesetõnet.

Üheses peatükk.

Noore neiu armsus ja ilu olid Roberti peale sügawa mulje jätnud. Ta mõtles ühtlugu tema peale ja pidi ennast otse sundima Alice Amber lipitsema, sest wiimane ei tohtinud mingil kombel teada, et tema mõtted teiste neiude peal wiibisid.

Kuigi Alice temale wäga selgeste mõista andis, et ta teda põlgas, ei jätnud ta oma lipitsemist, ta oli küllalt tark äranägema, et abielu Galtoni mõisa omaniku tütrega temale määratu tähtsusega oli.

Kui järgmine laupäew kätte jõudis, juhtis ta oma sammud jälle selle paiga poole, kus ta noore neiuga esimest korda kokku juhtunud oli. Ta ei olnud weel wiit minutit ootanud, kui neiu armsat häält kuulis: "Tule, Barry!" ja filmapiil hiljem tuli üks tugew dogge suurte wõlksudega Roberti poole karates ja ähwardawalt tema wastu urisedes.

Müüd ilmus ta noor neiu teekäanaku.

"Tagasi, Barry! Ah, teie olete see," ütles ta hinge tagasi tõmmates juurde, "ma arwasin juba jälle selle hulgupeale."

"Minult tõrkudes kuulas dogge sõna, juba lipitades wõhtis ta oma laskijanna otse, aeg-ajalt urinat kuulda lastes, mis nähtawaste Roberti kohta käis.

"Ma ei mõista sugugi, mis sellel loeral õige on," lausus neiu pead raputades. "Ta mõistab muidu ometi wäga hästi minu sõprade ja waenlaste wahel wahet teha."

"Kõhete täna jälle oma wanaema vaatama?" alustas Robert juttu.

Raewitutes.

"Ja muidugi, ma jään esmaspäewani tema juurde," seletas neiu, pilku wälte peale heites, mis tal käes oli. "Kaske mind seda kanda," sõnas Robert, kätt wälja sirutades.

"Neiu armsal näol hekkis õrn puna.

"On teil üks tee minuga?"

"Juhumisi jah." Ta katjus palki neiu käest kätte saada, sealjuures puutusid nende sõrmed wastamisi; see näis nagu elektrifuga neiu kehast läbi kätwat, sest ta tultatas kottu, ja puna tema põskedel suurenes.

"Ma olen harjunud palkiti kandma," seletas ta naeratades. "Ma ei ole ju kellegi peenitene preili."

"Teie olete preili," vastas Robert, kuna ta palki oma kätte wõttis.

Neiu tundis ennast wäga meelitatud olewat, sest ta õnnestas Robertit nõiutawa naeratusega ja sooja pilguga oma särawatest näälitese-filmadest.

"Pealegi ei tea teie ju weel kudas mu nimi on. Ma olen Irene Pratt, nii nimetatakse mind wähemalt, minu päris nimi on Perham, ma olen nimelt oma praeguse isa lastulaps," seletas ta. "Minu õige isa oli kooliõpetaja, ma kaotasin mõlemad wanemad kui nelja aastane olin."

"Wanaema, kelle juurde teie nüüd lähete, on aga teie sugulane?"

"Ei, ta on mr. Pratt'i ema."

"Kas te kodus ka oma juhtumiseft hulgupeaga jutustate?"

Neiu nootutas.

"Wähemalt oma wanaemale; ta andis mulle nõu, nüüd igakord koera kaasa wõtta, ütles aga ühtlasi, et ma sellest wanematele midagi ei räägiks."

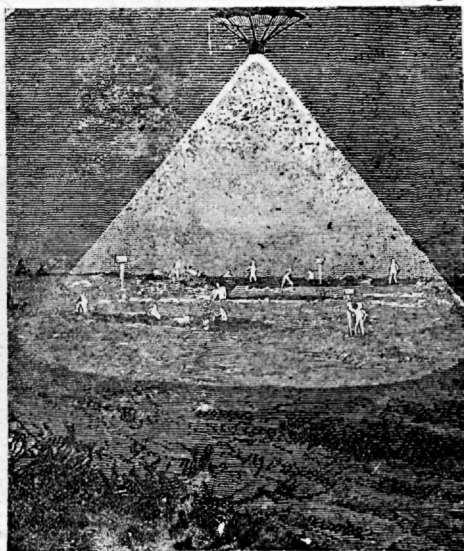
"Mina õnnistan seda juhtumist, et teil wiimane lord koera kaasas ei olnud, muidu ei oleks ma nii õnnelik olnud, et teiega tuttavaks sain."

"Nein naeris, see oli õnne naer, ja tema filmad särasid. "On see siis tõeste nii suur õnn, minufugust tähtsusetat neidu tundma õppida?"

"Igatahes," kinnitas Robert tõsiselt. "Sellest saadit tui teid nägin, olen ainult teie peale mõelnud."

Irene löi filmad maha, tumardas koera poole ja filitas selle suurt pead. Ilma et edwistada oleks tahtnudki, paljus ta selles seisatus nõiutaw-ilusat pilti, ja see laia südametunnistusega mees otjustas endamisi, seda neidu-dielest omale wõita.

"Miks ei saada teie pühapäewi mitte Wingatis mööda? Teil on seal muidugi tingimata palju sõpru ja austajaid."

Langewari helgihettjaga.

Neiu raputas pead, ja kurwapoolne naeratus lendas üle ta näojoonte. „Seal ekkite,“ wastas ta tafa, „mina olen üsna üksi, minu ealised neiid ja nooredmehed hoiawad Wingatis minust eemale.“

Selle põhjus oli Robertil ilma pikema jututa selge. Hoolikas kaswatus ja hea haridus olid selleks wahemüüriks, mis Irene teistest eraldas.

„Nii siis päris üksi,“ kordas Robert, sügawa pilguga neiu filmadesse. „Lubage mind teie sõber olla.“ Ta wõttis neiu kae, mida see wabalt sündida lasti. Peaaegu aralt waatas ta sealjuures Roberti peale, ta oli selleks liiga süüta ja liiga wähe wilunud, et tema näost lugeda ja näha, mis-sugused kired selle mehe hingel uinusi. Ta nägi ainult tema tugewat, laiade dladega kogu, tema päikesest pruuniks põlenud nägu, tema herraskliku, käskimisega harjunud wäljaastumist. Palaw ihaldus tõusis temas, sõpra saada, kelle käte wahel ta pögeneda wõiks ja kes temale kaitset ja warjuls oleks.

„Noh, kas te ei taha mulle lubada, teie sõber olla?“ kordas meesterahwas paluwalt.

„Minu sõprus oleks nii liiga wäike taju teie oma eest,“ ütles neiu waewalt kuuldawalt sofstades, aga tema hääle wärin tunnistas, kui õnnelik ta selle pattumise üle oli.

„Teie sõprus teeks mind kõigeõnnelikumaks kõigi surelikkute seas,“ kinnitas Robert. „Andke mulle wõimalust teid sageid näha, ütlege mulle igatord, millal te jälle oma wanaema waatama tulete, nii et ma teid teie teedel kaitseada wõiksin, Barry kõrwal.“ Ta kumardas ja katsus koera silutada, kuid bogge lasti sügawat urinat kuulda ja näitas hambaid.

„Palun, ärge puutuge teda,“ ütles Irene ägedalt, „ta ei näita teid sallimat.“

Robert kõigutas naerdes oma keppi. „Ma ei karda kedagi, weel wähem teie koera,“ ütles ta, kindlas usus oma jõu siise.

Neiu heitis imestawa, armsa pilgu tema peale; ei mingi ast ei tõmba naisterahwast nii mehe poole, kui mehe kartmatust, julgus ja mehisis.

„Ma soowiksin, et ma seda ka enesest wõiksin ütelda,“ wastas neiu kerge ohlega. „Teie naerate mind muidugi wälja, kui teile ütlen, et ma täna Barry seltsist hoolimata kaunis tubliste kartsin.“

„Ja kui te näid mind trehwastite?“

„Seal oli kõik minu hirm möödas,“ täiendas neiu, tentale läsa wastu strutades.

„Tulewikus tahan igatord walwata, kui te oma wanaema juurde tulete. Misugustel päewadel käite harilikult?“

„Teisipäewal ja neljapäewal, laupäewal aga igatahes.“

„Siis saane ju iksteist mitu korda nädalas näha,“ wastas Robert rahuldatult. „Ja mis ma weel ütelda tahtsin,“ lühas ta juure, „ärge rääkige oma wanaemale midagi meie kokkusaamistest.“

Neiu tõstis oma sinised, süttad lapsesilmad tema poole ülesse ja heitis imestawa pilgu tema peale.

„Mispärast mitte? Ah, ma mõistan,“ lühas ta kobe juurde. „Teie arwate, minu wanaema ei näeks hea meelega, kui ma aumehega kokku saan, ja, dieiti, ei ole see ta sünnis.“

„Ma ei näe selles midagi sündmatat,“ wastas Robert, oma hariduse, oma perekonna poolest kuulute te seltskonna paremate klasside hulka. Ei, teie ei tohi mulle korni anda, mis Berham,“ lõpetas ta käskiwalt, ja tema mustjad filmad puuriti päris saatanliku möjuga neiu omadesse.

Seni ei olnud ta oma nime weel nimetanud ja weel mitte õelnud, kes ta oli — teatud põhjustel — ja ta neiu ei olnud oma liigutawas lapsikus selle järele pärinud.

„Oh, seal on ju wanaema!“ hüüdis neiu äkki.

Poolelti allaneeldud saatus lipas Roberti huultest. Seinepool aeda seisid hõbejuustega naisterahwas. Nähtawaste oli ta nende jutuwajamist kauemat aega pealt kuulunud, nii siis oleks taganemine otstarbeta olnud. Noore neiu kõrwal sammus ta wana naisterahwa poole; lähemale jõudes nägi ta, et sellel teramad, intelligent näojooned olid ja paar elowaid tartu filmi, nii siis tegur, millega rehtenbada tuli.

„Sa tuled hilja, Irene.“ Nende sõnadega wõttis ta noore neiu wastu. Siis rändas ta pill selle saatja peale. Kui ta tema näosse waatas, tekkis korraga isääralik joon tema huulte ümber, ja ta päris kahtlustades:

„Kes teie õige olete, mister?“

„Minu nimi on Robert Jones, ma olen mister Tremonti depeeg,“ wastas ta, salaja imestades, mis see naisterahwas, tema nägu nähes, näost äkki nii muutunud oli.

Läbitungiwalt puhlas wana naisterahwa film tema näo peal, ta filmitfes teda pealaest jalatannani, kuni wiimaks wastas:

„Ah, ma näen, teie olete nii siis mister Robert Jones. Riipalju kui kuulnud olen, on aga praegu kaks sellenimelist olemas, mõlemad ei wõi ometi mister Tremonti ainsa de pojad olla.“

„Ei, igatahes mitte, see teine on hoopis kaugel sugulane. Aga mina olen see päris Robert Jones.“

„Ja muidugi, teie olete see päris Robert Jones,“ wastas wana naisterahwas, ilma et filmagi teise pealt oleks pööranud. Robertil tuli aga ette, nagu seisaks selles häälkõlas tubli oja pilget.

Igatahes ei tunnud ta enesel wana naisterahwa juuresolekul sugugi hea olewat, sest ta lahtus nii kirelt kui wõimalik, peale selle kui ta Irene kätt raputanud ja wanale naisterahwale aupakkult kübarat kergitanud oli.

Wana naisterahwas waatas temale järele, kuni ta teekäänaku taha kadunud oli, siis pööras ta Irene poole.

„Sa armastad seda meest?“ küsis ta otsekobe.

Noor neiu punastas sügawalt ja lõi filmad maha. „Ta küsis minu käest, kas ta minu sõbraks wõiks olla,“ sofstas ta segaselt.

„Sõbraks?“ Wana naisterahwas naeris kalgilt. „Noh, minugipoolest olge sõbrad, aga ära sa oma wanemaid sellest märgata lasse, sest nemad ei salliks igatahes sõprust sinu ja Robert Jonesi wahel.“ Nende sõnadega ronis wana naisterahwas päris noore inimese paenduwusega kiwastmetest ülesse.

Mahaltõõbud filmadega astus Irene tema järele, salajas selle imeliku wiisi üle imestades, kudas wanaema tema uue sõbra wastu ennast illewal pidanud.

(Järgneb.)

Ära nuta, mu kallike, kaugel!

Ära nuta, mu kallike, kaugel,
Ära unusta ialgi mind.
Kus iganes seifan ehl wiibin
Sinu omats, sul truuiks ma jään.

Ära mõtle ja tumedal tunnil,
Kui igatsufes tulsud su rind,
Et mina ehl saatuse sunnil
Oma wandele truuiks ei jää.

Kui üksford tagasi ma tulen
Ja kodumaa pinnale saan,
Sinu juure siis jälle ma ruttan
Kui ootamast leian sind eest.

Meie kurwastamine mõlemad palju
Kui jumalaga jätsin ma sind,
Meie elu-õnn tõotas nii palju —
Täielst isamaale pühendud sai.

Seft oega nüüd mööda on palju
Kui kurbuses moha sa jäid,
Sa siisti jäid kindlaks kui talju —
Sa tead milleks, talle käjul, ma läind.

Isamaa wastu täitsin oma kohust,
Kõrge keisrile truuiks ma jöin.
Rast-ist tõõst ja waewadest wäind
Sinu rinnol warsti puhkama saan!!!

145, Petrogradi lafaretis haawatu
Joh. Ströömme.

Imetegija.

G. St. Laurent'i jutustus Albania mägedest.

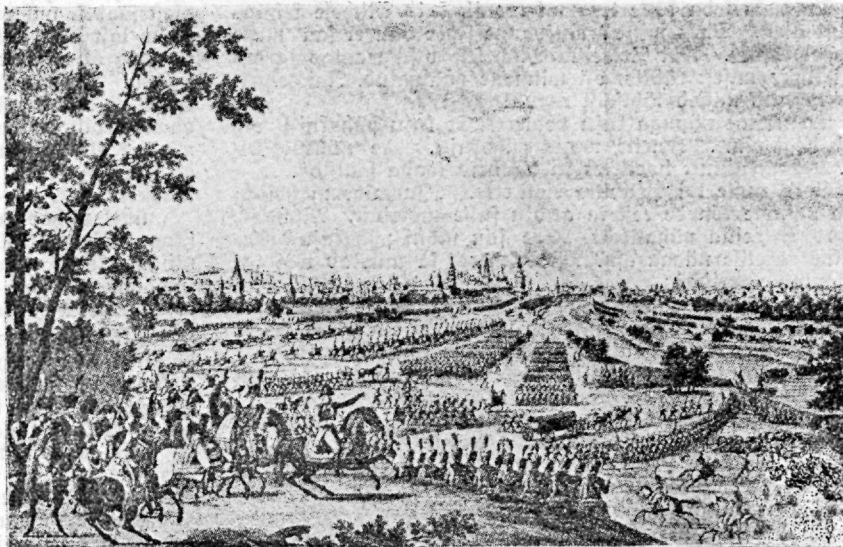
Mitte kaugel mägestikustlast Matrifi, kus inimesed elawad, kes raskeid nahkandalisi „cioecia“ kannawad, mille ülespoole pöördub otjad nõõrdega jalgade külge on finnitud. sattus talupoeg Michele Vitale kündmise juures millegi kõwa asja peale ja oli selle üle wäga wihane. Tõgedalt heitis ta oma piitsa eemale. Krattis oma takuseid juukseid ning wandus. Ta neas kiwist põlbu ja kehwa maad. Ja tülinoriwat naist kodus ja seitset last, kes igapäew polenta't tahawad ja kelle tõht kunagi täis ei saa. Kõiki neas ta, kuid unustas siiski enese ja oma tinase laiskuse, mis teda kunagi töötada ei lastnud. Talle ei tulnud ka meele asjaolu, mis teda nii mõnigi kord moramängule wõi wiinapubeli juure kuttus. Weel eila oli ta need wiimased soldid ära raisanud, mis ta kokuhoidlik perenaine pliida kõige nõgisesmas kohas alal hoidnud. Kõigeft sellest ei lausunud ta sõnagi. Kuid et ta tõõd tegi ja tõõkeid eest ära kiskus, tundus talle liibe. Palju parema meelega lamaks ta praegu laiaoksalise wiigipuu all.

Rahuliselt kuulas Matteo pealt, kuidas isa wandus ja neas, kuna ta linase rätiku sees isale seemneteri järele kandis. Sarwiline wõoloom tundis suurt rõõmu wahetaja üle ja ajas tillitawaid parmuft sabaga eemale.

„Bane rätik maha, kuid ruttu!“ kästis talupoeg. „Rifu kiwi wälja!“ Selle juures tõmbas ta adra natuke tagasi. Sõnakuulelikult hakkas poisj kättega mulda eemale kraapima. Nõhisedes ja õhates töötas poisj ja tõmbas iseäralise riistapuu päewawalgele. Pead raputades waatles seda Michele, kuid ei ofanud taft mingit otjuft anda. Ta silmitses teda igast küljest, kuid ei saanud targemaks. Lõpuks hakkas ta teda puhastama ja nägi, et aft wasine kuju oli, mis mõnel kohal roheline korraga kaetud oli. Põlgawalt lausus Michele: „Wana kolu. Ei oleks maksnud leidagi“.

Ja jälle silmitses ta kuju. Kuju kujutas noort poisji, kelle pead illepärg ehtis. Saledate pihdade ümber oli tal wõlditud riie, wõõ külles rippus nooletupp, poollekti nooltega täidetud. Üks käsi oli wiift wäljasirutatud olnud, ja teine puudus täieste.

Esimene Isamaa sõda.

Prantsuse sõjawäed sammuwad Moskwasse.

„Wäärtufeta asi!“ ütles talupoeg uueste ja tohtis kuju juba oma naabri ilufasse wiljapõldu heita, kuid peatas weel wiimafel minutil. Ta waelele peaojule tuli midagi meelde. Ta asetasku kuju põllupeenrale. Siis wabastas ta härja illest ja andis talle weel piitsaga ühe nähwi, mis peale loom kodu poole pöötras. Poomale sammufid talupoeg kufuga ja poeg seemnerätiga järele. Uder jäi maha, seft Michele ei tahtnud sugugi waewa näha. Ühe najal seifis Priscilla Vitale ja tedras. Ta oli kaunis pikk naisterahwas, suurefondine ja kõhn. Et ta kümne aasta eest külla kõige suurem iludur oli olnud, seda ei oleks keegi temast arwata wõinud. Näojooned oli häda ja wiletus ära rikkunud. Ja ta töötas wäsimata sõrmedega ja wihafelt kokkufurutud huultega. Minult wahetewahel — kui ta pilgu lapsetarja peale heitis — lausus ta mõne sõimufõna. Mitte kurjuse, waid enam harjumuse päraft.

Oli kena lewadine päew, täis päiksepaistet. Noolekirusega kihutafid pääsufesed taewa all. Mängides liuglesid kaks kollast liblikat metsroosi puhmas. Wana kellatõeni päikselill näitas kolmandat tundi. Seal töstis naisterahwas pea üles ja kuulatas. Kiitafst teed mööda kofsid rasked sammud. Ta imestasku ja sirutas kaela wälja. Wihane tuli wältkus ta wõmustades silmades. Juba tuli ta koju, wa laifkõõl Michele! Minult kaks tundi wiitfis ta tõõd teha! Metfikus wihasku lausus ta: „Dota, oota aga, ja närunne mees!“

Ta tõmbas sõrmed rufikasse ja hakkas meest kõigi sõimufõnadega sõimama. Michele ei teinud suurt wäljagi, lülkas ainult naife kõrwale ja astus majasse.

Seal — suitsunud augus — mis eluruumiks, kõõgits ja magadistoaks, oli, pani ta leitud kuju lauale ja tõmbas jalgaga ühe karkise õletooli lähedale. Siis asetasku ta küünarnukid lauale ja, lõuga käte peale nõjatades, wahkis ta üftifilmi kujule otja. Kolm korda hüüdis ta naine teda, kes ta uudishimulikult tuppa oli tulnud. Ta ei näinud seda tähele panemat. Lõpuks kahmas Priscilla ta õlast kinni ja hüüdis: „Mis on selle asjaga? Miks tulid sa nii wara koju? Tee ometi juu lahti!“

Michele tegi, nagu kuuleks ta alles nüüd. „Meie põlult leidfin“, ütles ta liühidalt ja waatles edaft. Oma naife wastandina oli ta wäga sõnakehw.

Leidnud? Põõlult? Priscilla pigistas ühe filma kinni. Kuid ka siin ei olnud ta ilma tõõta, weel praegu kudus ta. Ta astus kuju ette ja silmitses teda. Niisugune roheline,

naljatas asi. Mis võis see olla? Kas oli see asi väärt, et tema pärast tööd pooleli jätta?

Ta küsis seda kõite terawal toonil, kuid Michele kehitas ainult õlast. Miks mitte? Niisugune suur õnn ei saa mitte igapäev osaks. Kui Priscilla Michelele otse vaatas ja midagi liigjoomisest rääkis, oli viimane haavatud. Naistejutt! Mis teavad naised tähtsasti asjust!

Ta näitas näpuga kaju peale. „Et kaju pühakuju on, näed isegi pime. Imelik, wana pühakuju. Me põllult leitud. Kanna ainult hoolt, et ta naabrid teada saaksid“.

Selle peale löi Priscilla risti ette. „Jumalaema hoidku meid patuste kõnede eest ja andku sulle mõistust, Michele“, lausus Priscilla pühalikult. „See siin mõni pühakuju? See kaitse roheline näoga asi? Mees, mees, ja unistad wõi tahad mind narrida!“

Kuid Michele ei tahtnud asja nii jätta. „Tatata!“ arwas ta, „ja oled hale ani, kes midagi ei tea. Tee, nagu ma sulle ütlen! See altar korda, pane ohwrikarp kõrwale ja aja kuulujutt külas laiali. Teiste asjade pärast ära oma pead murragi“.

Nagu pea peale löödud, seisis Priscilla, ja ta keel, mis muidu nii jutuoher oli, waitis. Michele hirmutas laialt. See sünnitas talle nalja. „Ära unusta ohwrikarpi“, algas ta uuesti. „Kui ainult raha sees kõliseb, siis on sul hoopis teine arwamine minu peaaugust“.

Nüüd alles sai naine aru. Michele oli itkagi tubli mees. Ta oli imetegewa pildi leidnud, kelle heaks inimesed hea meelega ohwerdavad. Ja raha lähets nende tasu. . . Ahnus andis mehele õiguse. Kuid tärkas niimõnigi kahtlus. Kui nüüd naabrid ei usuks? Kui kaju sugugi ei aita? Kui mungad sellest kuuleksid ja jutu laiali kannaksid? Ja see ja teine?

Michelel lõppes kannatus. Rahutult mängisid ta sõrmed. „Die wait!“ ütles ta wihaselt. „Kui ja kui ja kui. . . Inimesed usuvad, mis neile üteldakse, see on kindel. Ei ole midagi nii rumalat, et nad kahtlema hakkaksid. Ja mis atamisega on — see on, nagu itka. Mõnikord aitab, mõnikord ka mitte. Munkadest aga ära räägigi. Mis on nendel meie asjadega tegemist! Lõpuks olen ka mina siin, mina Michele Vitale“.

Ta tõusis piisti, aigutas ja sirutas ennast ja liikkas kübara pahema kõrwale peale. Pani sõrmed suhu ja wilistas nagu woormees, kes warsa kutsus.

Ruttu hüppasid lapsed tuppja ja waatasid isale otse, ta kästusi ootama jäädes. Elu tihwas nagu tuipuuris, ja igas üks tegi, mis kästi. Ema seadis nurka karkise lauakese, mille lontawa jala alla ta ruttu weel puutükikesse osetas. Siis otis ta kufagilt nurgast weel ühe — kuigi lapitud — linase riidelapi wälja, mille ta lauale kattis, enne kui kaju sinna peale seati. Papsed kandsid igasugu rohelist tolku — lillest ja mahamurtud õisi. Nüüd aga waatasid nad lahtiste suudega pealt. Asi tundus neile pühalikuna.

Perenaine ruttas weel uute ehteasjade järgi. Maja-altarilt leidis ta mõne küünra kuldpaela, tolmunud lambi ja plekktoosi, mis hädaste waja oli, et andeid wastu võtta. Ta ehtis pühakuju ja pani lambi ta ette põlema, ehk küll oli wähe olemas oli. Perenaine waatas järgi, kas ohwrikarp korras on, pani ta siis luku ja — kuna ta Michelele kahtlewalt otse waatas — pistis ta wõtme wöö wähele. Michele tegi, nagu ei oleks ta midagi tähele pannud. Pead nitutades waatas ta pealt ja waitis wifalt. Lõpuks naeratas ta paljuütlemalt — kui ta naabrite poole minema hakkas.

Zuba teisel päewal oli Vitale maja nagu messlaste pere. Kõik ruttasid tolku ja imestasid aina. Ja igasühele pajasas Michele inelugu, mille sisse ta ise wiimaks ustuma hakkas. Wälgu ja üristamise saatel oli kaju ühel päiksepaistejel päewal taewast kukkunud, just tema jalgade ette.

Arwe oli õige. Wida imelikum lugu on, seda wähem kaheldakse ta juures. Need taks wõi kolm, kes seda ei uskunud, need olid tühihed. Kellel midagi paluda oli, tuli uue imetegija juurde ja katjus teda raha eest oma poole wõita. Kui Priscilla raha waatles, tundis ta süda rõõmu, sest summa taswis.

See läks mõni nädal edasi, siis tuli ohwerid wähem. „Uga ta ei tee ju midagi, kuigi me palume ja ohwerdame“,

rääkisid naabrid ning kehitasid õlast. Priscilla oli wiha pärast roheline ja kollane, sest ta pidi palju kannatama. Sest ajast saadil, mil pilt toas oli, läks nende elu itka halwemaks. Kolm last olid leetrites maas. Põllul oli wiljataw wilets ja härg oli tõsiselt haiglane. Michele jäi enam kui kunagi muidu. Kust ta küll selle raha wõttis, see wõlakoer? Tal enesel ei olnud mitte ainustki wass-bajoccot enam. Ta pidi ohwrikarbit wõtma. Ohates otks ta wõtme üles. Kuid mis see oli? Kõnendades paistas ta karki pörandale, sest see oli tühi. Tühi. . . lull katti. Ja kõrkis purjutas Michele! — — —

Ühel pühapäewa õhtupoolikul lamas Matteo lahtise suuga wiigipuu all ja waatas üksikuni taewasrõnase. Ta oli niitama laisk, nagu ta isagi. Beppo ja Luifina olid õhtujumalateenistusele Matrisse läinud, kuna Marianina — kõige noorem — metsroostipuhmas mängis.

Priscilla istus murtult õletoolil ja laotas kasa. Üks haigetest lastest õhtas, ilma et ema seda oleks märganud. Itki langes ta ette wari maha. Ta tõstis pea üles ja ehmatas ära. Mis tahtis see temast saada? Kahtlaselt waatas ta kerjasmungale otse.

„Ee, minu tütar“, lausus see lahkelt, „te olete õnnetu, nagu te naabrid räägivad. Kolm last haiged! Pahad ajad! Ja Michele? Joob nagu itka“.

Priscilla nagu muutus kahtlaselt kartlikuks. „Mis puutub see teisse, te ei wõi ju ometi aidata“, tahtis ta ütelda, kuid ei ütelnud. Ta tõstis ainult pea üles ja õhtas sügawalt.

Wahpeal oli munk woobi ääre astunud ja waatles haigeid. „Kõige pahem on mõõda“, ütles ta. „Pea piisti, waene Priscilla, kõi lähed nii, nagu ta olema peab!“

Munk tõmbas enesele jalaga tooli lähemale ja istus ohates maha. Tööl õgises ja krõgises suure raskuse all, sest Fra Crisostomo oli taunis paks mees. Siis pani ta käed risti ja waatas kawalalt naerdes Priscillale otse: „Muud uudist majas ei ole?“

Naine kehitas õlast. „Mu arwates, mitte“. Seal piilus munk nurka, mida Priscilla kõi aeg katjus warjata.

„Mis imelik asi on teil seal nurgas? Ja õli ja illed ning kuldpael. . . Pühakuju? Waata aga! Minge eest ja laske silmitseda!“

Wihaselt astus Priscilla kõrwale.

„Hahahaha!“ Fra Crisostomo naeris, nii et tal pisarad üle pale woolasid. „Kahju teist, waene naine!“

„Mu tütar!“ ütles ta rõõuga, „see tuleb te tangelaelusest. Miks ei päri te midagi järele? Kuitus te ei käi, isearanis Michele mitte. Selle pildiga siin olete aga rappa jattunud. See kaju on pagana-ajast pärit, ja sellepärast wõib kurat taft rõõmu tunda, aga mitte ristiinimesed. Basta — ma ei ütke enam midagi. Mis te tegema peate, teate ise“.

Priscilla ehmatas ära. „On ehk sellega mõni nõidus ühenduses?“ küsis ta kartlikult.

Munk tegi tõsise näo ette. „Kes wõib seda teada?“ arwas ta riigimehelise näoilmega. „Ma soowitan ainult, et te ta ruttu ära koristaksite. Matteo kandu ta jõe! Kui isa Guardian sellest teada saab, saate kirikunoomituse“.

„Jeesus, Maria!“ hüüdis naine ehmatades. „Te ei anna meid ometi üles, Fra Crisostomo?“

Munk rahustas naist ja sammus siis uksest wälja, läe all kott, millega ta oli tulnud. Matris elas keegi waene leiknaine, kes kloostriile sõdgitagawara oli lubanud: juustu ja kuitwatatud puuwilja. Wabest ta pudel õli ja mõned munad. Selle järele läks ta siis praegu, kuna ta wabete-wahel raste tee üle kurtis. Puu juures, kus Matteo lamas, jäi ta seisima. Jalaga äratas ta magaja üles. „Duse üles, patufott!“ kui pois ehmatades üles kargas, wõttis munk ta kõrwast kinni.

„Sa ei läinud täna jälle kirikusse, ja wõlakoer!“ ütles Fra Crisostomo tõsiselt. „Teinelord saad trahwi“.

Siis muutus munk lahlemaks.

„Mine ema juure, tal on sinu jaoks wäike ülesanne. Mine aga ruttu ja ära mõtke nii kaua järele!“

Järgmisel filmapilgul sammus Fra Crisostomo edasi ja kadus nurga taha.

Truu sinel. *)

Bana küll mu sinel juba,
Siiski mulle armas ta;
Aus ma ilal läin ehk liigun,
Teda kaasa wõlan ma.

Tihti truudusetä ilmas
Petab sõber sõbrakest —
Aga sinel minu silmas
Truulim on küll kõigist neist.

Suwel, siis kui wihma sajab,
Talwel paugub lange külm:
Siiski kaitsmas oli hoolas
Mind, ta krae ja ka hõlm.

Sõgisesel pori ajal,
Laagris, lausa taewa all,
Kui ei olnud warju mujal:
Sinelist siis kaitsmist küll.

Kui me lahingusse lähme,
Kõlab sõja-komando hääl —
Siis kõik kadund, ainult üksi
Sinel, truultis jääb ta jäl.

Mitu auku sisse tale
Auri päästikuid küll lööb,
Ei ta põrka kaugemale —
Sunnist mulle ohwriks toob.

Ja kui ülestõrj juhtub seda,
Et mind piidwad surmawäed —
Sineliga kinni katwad
Mind, siis seltsimeeste kaded! —

2. H. 1916.

H. Timm.

Sõjatangelane.

*) Sõjavärsjatt meile awaldamises saadetud. T. 1.

Warsti tuli pois wast-lujuga majast wälja, läks kuris-
titu poole, kuid seisatas äkki ja jäi tuulama. Kaugelt kostis
hirmus hisa ja lärmitsemine. Matteo ei wõinud seda lärmi
kudagi seletada. Seal tuli ta juure Pierino — ta kõige pa-
rem sõber. See seletas tale kõik ära. Matteo kahwatas ära
ja hakkas wärisema.

Kuju langes maha ja wajus pöösastikku. Juust Maria-
nina kõrwale.

Laps waatas ehmatades ja imestades üles. Pärani sil-
madega waatles ta uut mänguasja ja naeratas rõõmsalt.
Suur kuu meeldis tale. Oma nõrkade kätega tõmbas ta
kuju koppasse, kus ta oma päewad harilikult mööda saatis
— oma lapseunistuste tuingalossi. Seal ajetas ta pühatuju
puulehtede peale ja laulis tale unelaulust. Alles õhtul, kui
ju nälg waraks oli, ruttas ta koju.

Koju ja tuppä, kus wahpeal uus õnnetus oli juhtu-
nud, ja uus häda walitses. Rahe tunni eest olid nad
Michele koju toonud, langena ja tummana, surmahaaw rin-
nus. Aõrõis oli ta surma saanud; nüüd lamas ta seal, kus
weel mõne tunni eest koduattar imetegewa pühakujuga oli
seisnud.

Aastad kadusid ja kandid tolmü mälestuste peale tõkku.
Kõnkal, mis Michele Bitalet kattis, oli rohi juba kalsteist
kõrda üles kaswanud ja ära kuitwanud. Juba kolm aastat
lamas ka Priscilla ta kõrwale. Easteist — teda ta murega
ja waefusega wõideldes üles oli kaswatanud — olid ainult

kaks koju jäänud: kõige wanem ja kõige noorem. Saatus
oli teised eemale paisanud.

Deppo oli klooftrisse läinud, Luifina oli Anagnos kellegi
kingsepa naine. Neljas aga, Tonino, istus Anconas luku
taga. Selle eest kandis riik hoolt, sest ta oli nii mõndagi
kõrda saanud. Annetta oli Roomas mudelineuks ja Gior-
gia sealsamas turinga soldat, tubli's berfagleride polgus.

Matteo, kes isa maja oli päwinud, oli ju neli aastat
abielus ja kolme lapse isa. Ta oli täieste isa moodi, nii-
hästi wälimuse, kui ka isa omaduste poolest. Kunagi ei
teinud ta oma tööd liig hästi, niisama nagu ta abitaaja
Terefagi mitte. Terefagi oli wäike, kema naisterahwas, kes
wäitse kaasararatele kaasa oli saanud ja kes ter-
wete päewade wiisi peegli ees seisis. Terwe majapidamine
lasus täieliselt Marianina õladel, kes õnneks oma ema järgi
oli ja wirgalt tööd tegi. Ta oli imeilus oma kuweteistkümnene
aasta lohta, sealjuures weel terwe ja tugew. Öömustad
filmad waatasid ta kitsast, kahwatuft näost wälja ja mustad
juultsed lainetasid ta õlade ümber.

Kõik külapoisid tahtsid teda kosida. Olets ta mehele
tahtnud minna, siis olets tal iga sõrme jaoks peigmees ol-
nud, ehk ta küll wäga waene oli. Isegi eemalt tehti tale
ettepanekuid. Aitas kauomees Prolo Bitello, kes
teda ainult ükstord oli näinud, saatis saadikud tema juurde.
Need olid kõik teinud, mis suutsid, kuid pulmast ei tulnud
midagi wälja. Asjata waew. Marianina oli nad koju

Elmar Lamm,
Tallinnast.
Tegewas sõjaväes kapõr.

Jaak Allit,
Tarmastust.
Tegawarawäel jena sõjaw.

Adu Leppit,
Tarmastust.
Salkamaal sõjawangtõ.

Jüri Hansmann,
Tarmastu kih. loolõpetaja.
Tegewas sõjaväes.

Andres Pumberg,
Ermaste w.
Austria wangil langenud

Andres Lamson,
w. alamõõw. Tarmastust
2 lorda paaw. 4 ja 3. J. G. rist.

Jakob Kaawa.
Sõja algusest saadit
sõjawäljal.

Theodor Wihmann,
Riitast. 1. juulil haaw.
Kodus paranõdujel.

Rudolf Paawel,
Tallinnast. Wabarastline
tegewas sõjaväes.

Hans Parts,
Kärust.
Tegewas sõjaväes

saatnud, ehk küll ümberingi räägiti, et kaupmehel kodus hea fufafääre täis raha olewat. Peale selle weel maja ja äri ning wiinamäed. „Kui ja pärast ei kahetse“, ütles Luifina ja raputas pead.

Kuid Marianina naeratas ainult. Ta armastas wabadust ja wihtas abielu. Keegi ei meeldinud talle ja igailhe saatis ta minema. Nõnda tegi ta kaks aastat, kuni ta tema tund kätte jõudis.

Kewadel läks Marianina parem sõbranna Pasguina Lofi mehele. Kõige ilusam pruutneitsi oli muidugi Marianina. Seda tundis iseäranis Checco Masetti — mõldripoeg — kes alles mõne aja eest sõjateenistusest koju oli jõudnud. Ta kaotas oma südame.

Tantsimise juures tegi ta oma armuawalduse ja ei saanud harilikku eitawat wastust, nagu ta eeskäijad. Esmine lord ei wastanud Marianina midagi, waid filmitfes ainult oma põlle. See julgustas poisfi. Ta pigistas tüdrukku kätt. „Sina ja ei keegi muu saad mu naiseks!“ ütles ta waimus-
tatult. Siis wõttis ta Marianina ümbert kinni ja keerutas teda tantsus edasi.

Sellega said nad siis paarikeseks ja ajasid juttu ainult armastusest, pulmadest ja rõõmsast elust all mõldrikojas, kus rattad nii lustilistelt käisid ja kus teenistus mitte wäikene ei olnud.

Teisel päewal rääkis Marianina sellest oma wennale ja wennanaisele ja oli selle juures väga lustilik. Kuid Matteo raputas tõsiselt pead. „Kui wanamees sind ainult minijaks tahab! Sa on iseäralik ja ihnus. Ra olen kuulnud, et ta pojale juba mõrja olla wälja walinud — Santina Negri, kes natuke lompak on, kuid selle eest 200 liiri ja korwitäie pesu kaasawarats saab . . .“

„Eh, ja waeefele!“ lühas wennanaine pahatahtlilistelt juurde. „Sind mõider muidugi ei taha. Sul on ju ainult üks pidurüüd ja kolm särki. Wähe. Oleksid itka Paolo Wittelole minema pidanud.“

Marianina ehmatas ära. Selle peale ei olnud ta sügugi mõelnud. Rahmatult seisis ta seal. Wemal oli taft lahju, sest ta ei olnud paha, waid ainult mõtewaene ja igaw. „Küll ja warsti mõne teise leiad,“ trööstis ta õde. „Oled kena tüdruk, Marianina, wõid ka ilma nsetud soldo-
deta mehele saada. Ja weel noor küllalt.“

See kõik ei aidanud. Alma Checcota — seda ei wõinud olla!

Tüdruk käis ringi, nagu unes, tegi masinlikult oma töõ, ei jõõnud, ei jõõnud, ega maganud mitte. Ja poisj ei tulnud, ehk ta küll oli lubanud tulla. Ei esimefel, ega teisel päewal. Alles kolmandamal päewal, kui ju pimedaks hak-
tas minema, tuli ta mäele. Nagu oli tal tõõne, peaaegu kurb. Kaewu juures seisis Marianina ja tegi wirgalt tõõd. Kuid ta oma armsamat filmas, ktsendas ta ehmatule pärast. Katel, mis tal käes oli, langes maha. Sealjuures waatas ta Checcole kurwalt otfa. Küll aega waitifid nad, kuna Marianina nuttis ja nuttis. Wiimats ei jõõdnud Checco enam kannatada; ta wõttis Marianina ümbert kinni ja kattis ta nägu palawate juublustega: „Ma ei jäta sind, ei jäta sind!“

Kuid tüki aja pärast laskis ta käed enam wallale ja kehitas õlafi: „Sa ei taha sind, mu wana. Ma peaksin Santa wõtma, kes nii inetu on, kuid kellel raha on. Ja, kui sul ka 200 liiri oleks.“

Tüdruk pühkis filmad puhtaks. „Sa tead, et mul raha ei ole,“ wastas ta waitifelt. „Kust wõitfin raha saada? Jme läbi . . .“

Jme läbi! Checco wõttis sellest sõnast kinni, nagu uppuga õlekõrest. Mifs mitte? Kuid misjuguft piha paluda? Miifugune peaks ta olema, kes heameelega näitaks, kus raha wõib leida . . . Miifuguseid on. Kuid kus? . . . Ja murelikult raputas poisj pead. Kuid Marianinal oli, nagu oleks wälk ta ette maha langenud. Ta wõttis ainult enefe ette ja mõtles ning mõtles. Tal tuli pühakuju

Johannes Wejff,
Sõjalaevastikus.

Aleksander Ribin,
Narva-Defuust. Tehniter.
tegewas sõjaväes

Artur Stolzen,
Norwast. Wabatahtlik
lipnit. Koodu komander

Jaan Eller,
Taruastust.
Sõjaväljal

Johannes Part,
Sorsu-Jaamist.
Tegewas sõjaväes.

Artur Tisler,
Saapalu tr. Saamatud.
Kodus parandusel.

Jaak Sild,
Taruastust.
Tegewas sõjaväes.

Aleksander Simmer,
Maree w.
Saksamaal sõjavangis.

Jaan Pallo,
Taruastust.
Mateenija sõjaväljal.

Konrad Leppikar,
Wohnia w.
Tegewas sõjaväes

meelde, millega ta sagedaste kuristiku serwal oli mänginud. Võib olla, et aitab! Veel täiskaswanud tüdrukuna oli ta tale lilla landnud. Nüüd on ta eht tänulik . . .

Marianina oli kaunis rõõmus, kui Checcole jumaloga-jätmitseks käe ulatas. „Mine aga, armsam: wennanaine on muidu pahane. Meil on veel nädal aega. Waatame, mis sünnib.“ Siis tegi ta usinaste tööd edasi. Mõteldes sammus poiss minema.

Oli peaaegu kesköö. Ule Monte Caro seisis hõbedane kuustep, ja tähed sirasid tumesinisel taewatelgil. Matteo Vitale majas lihtlas kellegi käsi ulseriwi kõrwale. Tasa targas Marianina wälja ja hiilis kuristiku serwale. Kerge sifaliktuna libises ta läbi pööstaste ja ei pannud tähelegi, kui teda mõni ots kriimustas.

Viimaks jõudis ta kohani, kus ta lapsepõlves nii palju oli mänginud. Seal tõmbas ta nüüd pühakuju wälja. See oli wahpeal ainult wähe muutunud. Natute rohelistemaks läinud ja sammalt täiskaswanud. Selle tõmbas Marianina pealt ära, pani kaju puutiwe najale ja langes põlwi. Walitub sõnades rääkis ta pühakujule oma armastusest, wae-fusest ja puudusest ning tundis, naau oleks seisuford terge-maks muutunud. Singimata sai pühakuju ta wiletast sei-suforraft aru ning awitab.

Siiski arwas ta kohajets, pühakujule mõnda näpunäidet anda. „Kolm liiri on mul kodus, kui ma lotto't mängisin? Sellega wõib ju midagi wõita. Minult numrid peaksid teada olema.“ Ja paludes waatas ta pühakujule otja, nagu ootaks ta, et see oma juu awab. Kuid midagi sarnast ei sünninud. Seal ohtas ta silgawalt ja wiskas pea kuf-lasje. „Oled sina aga rumel!“ wõis ta silmadest lugeda.

Siis tundis ta kahjatsust. „Ütle mulle unes!“ palus ta taja ja tõusis piisti. Ta peitis kaju koopasse ja ruttas kergejalgselt koju. Päewa wäsimus ja õõne jalutuskaik ui-nutasid ta warsti. Ükki nägi ta, nagu täidaks end nende tuba isearalitse walgusega. Kõlisedes awas end aten ja mustaw müür näis selge ja läbipaistew nagu wesi olewat.

Wana wiigipuu raputas oma okki ja waatas sisse. Ohus aga heljus pühakuju. Died, mis teda ehtisid, olid warske-teleks läinud ja neist hoowas imetena lõhn wälja. Ta andis käega märku ja sifistas Marianinale numrid kõrwa. Üks, kaks, kolm, neli . . . kõiit järgimööda. Marianina imestus selle üle ei olnud mitte wäike, kuid ometi tundis ta süda rõõmu. Tänutadmuses ajas ta oma käed laiali, tundis äkilist walu ja ärkas üles. Tuba oli ennegi pime ja waene. Minult käele oli ta wastu woodit wiga teinud. Nüüd õõrus ta oma silmi, aigutas ja mõtles arwude peale. Zmelik une-nägu! Zmelised arwud! Kes oli sarnast asja ennemine kuulnud? Kuid pühakuju tahtis wististe, et ta need arwud walib, sest muidu ei oleks ta enesele nii palju waewa teinud?

„Homme pärast warast jumalateenistust toon sedelik,“ lausus ta ja jäi uueste magama. —

Koolmeister Sor Peppino, kes ühtlasi ka lottokirjutaja oli, oli alles hiljuti üles tõusnud. Pejemata ja kammi-mata, seisis ta aluspükstes atna juures ja waatas pealt, kuidas warblasel wäljas ölekdrte pärast lahinguid lõiwad. Ta ootas, millal ta naine piimakohwi lauale toob. Seal tormas Marianina kirjipunaste pöstedega sisse. „Ma an-nan kolm liiri, Sor Peppino, olge nii lahke ja kirjutage üles.“

Kuid wanamees oli pahane. „He!“ ütles ta tigevalt, „mitte nii ruttu, figlia mia! Pane enne raha lauale ja siis alles waatame.“

Suure waewaga luges ta raha üle, astus siis puldi juurde ja hakkas kirjutama.

„Ütle oma numrid!“ urises ta pahajelt, pistis süle tindipotti ja kratfis tükk aega paberil edasi-tagasi. Maria-nina nimeras numrid. Sor Peppino waatas talle imes-tades otja ja näppis oma prillide tallal. „Sa ei ole wist mitte selge mõistuje juures!“ hüüdis ta wihajelt. „Zahad oma wahast lahti saada ja muud midagi! Kuis wõiwad sarnased numrid ülekõlbe wõita?“

Kuid Marianina jäi kindlaks. „Kirjutage, koolmeister, kirjutage! See on minu asi, ja mitte teie. Ma tean, mis teen.“

Koolmeister pidi kirjutama. Bihafelt tegi ta seda.

Tüdruk peitis sedelikele wõõ wähele ja lippas wälja. Rõõmsalt tegi ta tööd, puhastas tuba ja pliiti ning kandis wett. Ta laulis ja hõiskas ning oli täis õnnetundmist. Wennanaine imestas wäga. „Sulle on wist keegi midagi kinkinud, et sa nii heas tuju oled?“ Ja lahjurõõmsalt kirjutas ta juurde: „Rõõmustad ehk, et nüüd lõpulikul Checcoist lahti oled saanud! Tulewal pühapäewal on tal pulmad wana Negri juures.“ Kuid ta see ei muutnud tuju. Tüdruk lehtis blasi, tegi kawala näo ette ja waitis.

Warsti jõudis laupäew kätte — nüüd awaldati wõidud. Esimeste ootajate seas oli Marianina. Ta kui koolmeistri õhku nähtawale tuli, pigistas ja lihtsus ta enast ilka teel lähemale, et mitte ainuski minutit kaotada. Seal — ta filmade ees muutus kõik roheliseks ja mustaks. Wanamees waatas talle pilkawalt otja. Ja numbrid? Mitte ainuski tema oma ei wõitnud!

Kõik wärin jooksis tal üle ihu. Ta wantus ja oleks kukkunud, kui mitte ta naaber teda ei oleks hoidnud. Rahjatsedes lõi ta Marianina rahwahulgast wälja ja lausus: „Sa ei wõitnud ka midagi, sina?“ küsis ta lahkelt. „On hull asi nende arvudega! Sa oled veel noor, wõid veel teiste õnne leida. Kui mina aga rahata koju lähen, wõetaks mu kits ära.“

Nastemeelselt nitutas ta peaga. Marianina aga ruttas koju. Ta ei tänanud üegi. Kodu ronis ta läbi puhaste kuristikku serwale ja sealt toopa juurde, kust ta tuju wälja lõi. „Sa petis, ja wilets petis! Miks warastasid sa mult mu waewaga teenitud solbid? Mind tegid ja rahwa piltealufets? Rao, ja wilets pühakuu!“

Ta paistas pühakuju kaugele üle puhaste. Siis kostis hirmus hädakisa ja rida arusaamata sõnumit. Ehmatades jäi ta seisma. Kartlikult ajas ta pea ette ja jäi kuulatama.

Negomõõda waitines kisa. Kostis veel ainult nörd pomisemine, millest ta aga aru ei saanud. Uudishimu wõttis Marianina üle wõimust.

Ta ronis alla — pool libisedes, pool langedes. Lõpuks oli ta all ja nägi õnnetuskohta. Oru põhjas oli keegi istunud ja maalitud ja tema oli oma pühakujuga terve pilbi ümber paissanud ja ära rikkunud. Nüüd seisis kunstnik seal kõrwal ja waatas murelikult rikutud töö peale. Marianina oli teda ennegi näinud. Ta oli keegi wõdras, mitte wana ja mitte noor, mitte ilus ja mitte inetu, sinifilmaline ja heledate juustega. Ta elas Matri kõrtsis ja otjäs oma pilbi jaoks passimat mudelit. Alles eila oli ta temaga kokku juhtunud, kuid Marianina ei olnud Checcot haawata tahtnud ja ei olnud end maalida lubanud. Ah, Checco! Kuutsudes pigistas ta käd vastu rinda. Nii oli Checco siis teise päral!

Zmestades kuulis kunstnik kaebawat häält. Niipea kui ta imeilusat tüdrukut silmas, muutus ta kohe lahkemaks. Siiski küsis ta veel karedalt: „Miks pillud sa kiwa ausate inimeste tööde peale? Rahjatjed sa nüüd oma pahategu, ja näed ju nii kurb wälja?“

Marianina sai taft ainult poolelt aru. Kurbtus oli liig suur. „Ma ei tahtnud teiega kokku jaada,“ sõjistas ta ja waatas kaugele.

Kunstnik pomises midagi, kumardas ja tõstis pühakuju üles.

„Ei ole paha, Jumala eest! Greeka töd, wiendamast aastafajast. Kuis on tuju tüdruku omandufets jaanud?“

Kelmikalt naeratades waatas ta tüdrukule otja. „Mis tegi see tuju, et sa ta vastu nii wähe armu üles näitad? On ju armsam truudufeta? Ole rahul? Kohe leiab sa uue.“

Marianina ei pannud juttu tähelegi. Marianina pani kae puusa ja tegi kuninganna näoilme ette.

„Kandle oma asja eest hooli! Mind ja mu armsamat ärge puutuge!“ ütles ta tõsijelt ja hakkas nutma. Ta nuttis ja nuutsus.

Rõuda istus kunstnik ja waates tuju. Wiimaks ometi oli õnnetu tüdruk rahulikum, ja kunstnik sai kõik ta südame-ladufed teada. Kaksjada liiri! Paari krossi pärast nii palju südamewalu. Rahju waeleleleste.

Kunstnik mõtles ja mõtles ning hakkas lõpuks naerma. „Sa armasid, et pühakuju aitab?“ ütles ta ja näitas tuju peale. Tüdruk kuwatas oma pisarad ära ja heitis tuju peale pahase pilgu. „Ta pettis mind alatult!“

„Im, kes teab?“ Wõdras naeris. „On see tuju aga täieste sinu omandus?“ küsis ta.

Tüdruk jaatas. „Keegi teine ei ole tujuga tegemist teinud.“

„Siis on asi üsna lihtne. Müü mulle tuju ära ja ma annan sulle kaksjada liiri. Minult maalida pead enamast lastma, muudu ei tule laubast midagi wälja.“

Marianina filmade ees lastis kõik hundiratast: puid ja pöösad ning kunstnik wana pühakujuga. Oli see kõik ilmsi wõi ainult unenägu? Nii palju raha! Ja Checco — kui juur on tema imestus!

Ta hõiskas rõõmu pärast.

Juba kahelja aastat on Checco ja Marianina abielus ja igapäew koguvad endid wiis last nende laua ümber: kaks poisik ja kolm tüdrukut. Kohe pärast isa surma müüis Checco weskä ära ja rändas oma perekonnaga Rocca di Baposte, kus ta kõrtsi awas. Ari lähes hästi. Nihkasti kodu — kui ta wäljamaalaled kiidawad Checco wiina ja Marianina maitswat toitu. Marianina on launis pakuts läinud, kuid sellegipärast on ta veel wäga ilus, nii et Checco oma naise pärast veel launis mures peab olema. Maja kõige paremas toas ripub abieluwoodi kohal Marianina pilt, mille kunstnik tale on kinkinud. Digels heategijaks peawad nad aga veel siamani waseft tuju. Nende ainus mure on, et nad mitte ei tea, kuhu tuju on jattu-nud. Kuid seda ei saa nad wist kunagi teada.

Mitufada penitõormat eemal ehil tuju mingit museumi. Kuid nüüd ei ole ta enam mõni tundmata pühadus, et teda ehil plekist plaat ja selle peal seisab nimi: Eros.

Cesti sõjameeste kirjad.

Raitsekraawis, 21. jaanuaril 1916

Armsad, kallid kilulinnalesed!

Ei ole eluilmas veel, kindad käes, kirjutanund, täna aga tahan selle täikiga toime saada — ja esimest korda just teile. Nagu ma teile kaardi jaatfin, jõudsin 8-mal jaanuaril oma rootu tagasi. Juba tee peal sain kuulda, et meie di-wisjoni faks polku 1-st jaanuarist jaadil ära eestlinile on jaadetud. Siis oli ka kohe selge, et mul ka pikka pära enam ei ole, — ja nõnda ka oli. See oli 14. jaanuari hommikul kui meie oma elukoobastest wälja pugefime, täies sõjamun-dris. Jlm oli täielik lewade. Pumi kadunud, wesk igalpool lahti ja pori igalpool kuni põlwefilm. Piiufime päewa ja poole ööd ja selle aja sees tegime, õhtu sibilis oma 35 wersta maha. — Sunt wist ei ole oma sabaga ka seda teed mõõtnud, aga nii wõlbi, — wõib olla, et ka 50 wersta see maa wälja teeb, aga igatahes jätsin oma saapapöäd tee peale. Praegu peab „карь нбгыз“ läbi ajama, seni kut wusa tuuakse — eks lihawõtte pühadeks saan nad kätte ilka. Riitetsit anti meile soojad pealmised pükfid, puuwillaga toptud waruladega wesk ja soe talwemüts. 15. õhtul, kui juba pimebats läts, pugefime pikas reas Raitsekraawi sisse, et wendi wähe puhufese wahetada, kes siin juba kuu aega on pidanud wäljakannatama. Nõnda, wa kallid, elan ma juba kuu päewa täielist Raitsekraawi elu. Eluase just kõige meel-diwam ei ole, ofalt kuwa, ofalt märga, aga kust sa sõjaaeg seda kõige paremat tahta wõid. Meie selja taga on põhjalikult põlenud küla, aga nina ees, üle järwekefe, kõrgel kalda peal, põlenud mõisa tulest järele jäänud kivitõwaremed. Nõnda istun ma jällegi Willu wendabega film filma vastu — nmbes 600 sammum wahet. Kõllosti pakuwad nad

meile igapäev, aga palju vähemal määral kui sügisel. — Sont teab, miks nad nii tanghambats on muutunud, kuna meie omadel palju heidemad läed näilse olewat. Täna õffel jadas õhufene lumetord maha, ja koge tegid meie raswedfikud esimehe luuramise täigu. Olid hea tüki maad nende okastraat aeda fakkil lõiganu, siis alles märgati neid ja hakati täiest jõust tuid andma. Ühe mehe kaotusega jõudsid kõik terwelt tagasi. Pärast käisid küll kadunud wenda otsimas, püüsi ja käärid leidfid üles, aga meest ei kustil, — wist Saksia poisid tassifid oma leeri, kui ta haawatud eht sai. Siia tuuakse meile kaks korda õõ jookful järele. On mis ta on, aga parem ilka kui päris ilma. Kui ma tagasi jõudsin, asufid wa naabrid palju tihema hoolega mu teha kallale tööle, kui kunagi enne. Wist wihastas neid see, et ma nende sugufelssi ilma mööda laiali pillutastin kui kodu käisin. Targad „tuuteritu“ mehed ütlewad, et need linnud palju pidada munema, — kui Jumala päite juba soendama hakkab, nõnda et ihutatteid julgeste Ambert teha lahti wõib teha, siis waatan nende pesad järele, palju nad õige munewad.

Terwifid Martin M.

Seal, kus ainult sõjariistadel hääledigus on.

Bootele Meeskäpp.

XIX.

Üksikud märkused minu päewaraamatust.

26. juuli. Kui hästi wälja olime puhunud ja õhtu kell 7 ajal arstasime, leidime, et waenlane juba üsna lähedale oli tulnud. Suurtükide müri ja tšumadanide lõhlemine pani maa wärisema, kuna lähedal kaewitutes ka püüsid ja kuulipitšid ägedalt töötawad. Siin ei saa meie pikalt püsida. Ambrus on mitmewerstaalset lage wäli, kõrge maa ja waenlasele pealetungimiseks häid tingimisi pakkun. Õhtu eeli idid jaksalad meie paremal külal „P.“ polgu kaewitustest wälja. Õffel läks meie pool nende wastu tikuwõitlusele, ajas nad panikaliselt põgenema, wõdis mõned wangi ja mõned kuulipildujad ära. Terwe kuni ambrus on waenlase surrukahadega täidetud. Meie kaotused ei olnud mitte wäga tõsised.

26. juuli. Wangid seletasid, et siinsel wälkel kuigi suur referw ei ole. Saksamaal ihaldawad kõik wahu ja wahu peab ka warsti tulema, sest mehed on otsas, neil on ka need walgepassimehed tegewasse wälkel kutsutud, kuni 37 aasta wanuseni, kes weidi lonkawad. Nad ütlesid, et Prantluse wäerinnal sellepärast parem wõidelda on, et seal — kui prantlased, inglased wõi belglased kaewitustest wälja lööme, igailhe lottis ilka puhas pesu ja söögipoolist leidub. Wene-

Hans Sareoks,

laostonna ülewaatata Tallinnast. Wabatahtli, ühnikuna sõjawäes.

Richard Palm,

wangaametnik Tallinnast. 15. weedr. 1915 jatak raskestes haaw. Stanislawi 3 ja 2 ja Anna ordeu 3 järgu aurabad mõeldade ja lintidega. 19. juulist 1915 alamleitnant. Täheb uueste sõjawäesale.

lase lottis ei leiduda aga muud, kui hartwa mõni tükkie süfurst ja must, täitanud pesu ning mõni pall mahortat. See ei olla tõsi, et nad wangisi piinawad.

„Kuidas teie selle peale tulete. See on teie lehtebe wäljamõeldud wale selleks, et teie ennast wangi ei annaks. Pidage meeles, et meie haritud inimesed oleme. Kuidas wõib haritud inimene piinamist lubada!“ tähendasid nad.

„Aga kogu teie sõjapidamise wiis näitab ju, et teie haritud metjalised olete!“ tähendasin mina, ja selle peale ei wastanud nad midagi. Nad kõik sõnasid: „Nüüd on ometi loota, et elusalt kodu tagasi pääseme!“ kostsid kõik nagu ühest suust.

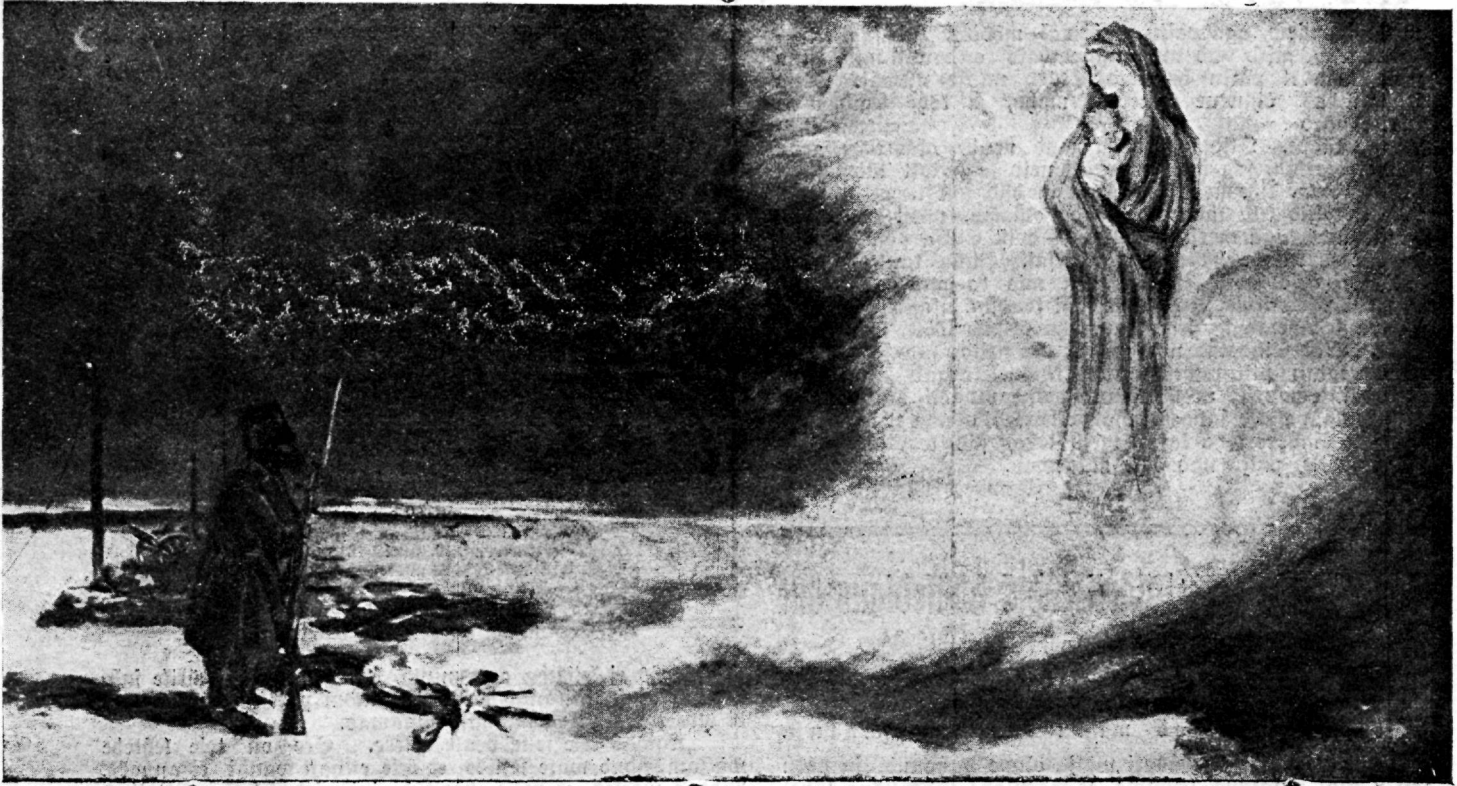
Täna awas waenlane hirmja tuleandmise meie kaewitute peale mitmesuguse kalibriga suurtükkidest. Hirmus oli see rahe, ja meie omad astufid kaewitustest wälja ning jäid „C.“ külla juurde lageba wälja peale peatama. Meile anti kätt kuni 27. juuli õõfeni wastu pidada, et siis õffel taganeda. Kuid päewal selgus, et see wõimata on. Nagu kuulipitšidest andis ta mitmesuguses suuruses suurtükkidest tuld ja hästi märkirehwawalt. Mitukümmentuhat laengut. Maa pöruks, kui maawärijemisel. Suitstu ja tolmupilwed täitsid ümbrust. Kiwid, puutükid, asjade kimbud ja inimeste kehajad keerlesid kaewitute kohal õhus. See tuletas lahingut „R.“ juures meelde, mis teisel juulil oli. See oli jällegi juba midagi pörgu taolist.

XX.

Piiremalt taganemine. Mitme kuu järele jälle seal, kus wiimati raudteejaamast maha astusime.

27. juuli. Lõuna eeli hakkas waenlane sübil peale tungima. Oli lage wäli. Pealetung jatel olid siin suured õhvirid, kuid ka meil oli raske tagasi astuda. — Lage wäli, nagu selbub, ja waenlased, kes ülental kingul meie kaewitute rüude otsas asufid, andsid oma hatareidele märku, kes meid šrapnellirahega üle külawasid. Haawatute ja surnute koristamine oli wõimata, pidime ainult oma elu päästma. Kergemine haawatud ruttasid eba ja meie, terwed, sidufime nende haawad palju tase ja künnapuud salus kinni, kus weidi warjatud olime.

Lahtusime oma ajutokast, lahkusime ka „S-ft“, kus ainult kiwist jaamahoone terwe seisis. Siilab ja muud hooned olid meie sapõride poolt puruks lastud. Waenlane küll was meid šrapnelli rahega üle. Meile ei teinud see palju wiga. Siigla künnapuud ja lased kannatasid selle all rohkem. Wiimati peatas meie staab umbes 12 wersta lõuna

Rehköö ajal näeb eelwaht nägemist.

pool senifest asukohast „B.-S.“ külast, mis L. linnast 12 wersta lõuna pool on. Siin puhkajime umbes kolm tundi aega. Siin saime ka kuulda, et W. juba sakslase käes on ja — et, võid olla, täna öösel ka L. ära antakse. Rahju ei ole L., sellest kašimata juudi linnatest, kuid tore W., teine Petrograd — see on koguni teine asi. Aga meie kannatame selle ohvritoomise ära, teades, et ta ajutiselt sakslase kätte jääb.

Kui siin külas weidi puhunud olime ja teha kinnitanud, saadeti meid 12 wersta eemale, B. pool „S. L.“ külaste, kus meie esimese järgu „obos“ asus, niisama ka majandusline jaoskond. Siin olisid ma Poola pannade käest hapu piima ja võid ning sõin hea maitseva lõhutäie. Saime siin paar tundi olla, kui ordinarets ilmus ja meile käsu andis, lippu tagasi tuua. Jõudsimme hommiku walge warul wäsinuna kohale. Puhkajime tella kolmeni lõunal.

Siin nägin ma väga kurba pilti:

Poolatad hakkasid põgenema ja püüdsid kaasa wõtta, mis hinnalisemad on. Tšumadanid hakkasid juba külaste langema ning hakatasid selle põlema. Suures segaduses ei teadnud nad, mis kaasa wõtta, mis mitte. Paljudel puubussid hobused ja wankrid, ning need pidid oma kimpude felga wõtma. Tšearanis hale oli nende lapši näha.

põgeneda seniks, kui waenlane purustatud, kuni tagasimine mine wõimalik on.

28. juuli. Olime sunnitud siit lahtuma. Ära oli antud L. linn. Umbruses olewad külad põlesid, niisama ka wiljapõllud. — „C.-B.“ juures, kust meie lewabel rongi pealt maha astusime, nägime, et ka siin jaamahooned ära olid põletatud ja aherwarred ainult weel järel. Nelsa kuu eest astusin ma siin esimest kord Poolamaa pinnale selles rõõmsas lootuses, et waenlast lüüa ja tema maapinnal sõda jatkata. Nüüd on aga lugu ümberpööratud, kuid selles ei ole meie süüdi. Meil ei ole küllalt sõjamaterjali. . . Rahju! — Öösel jõudsimme „P.-B.“ küla juurde, kus meie pool kaewikute kaewamisele asus. Meie jäime poolgu ette wahikorda, et waenlase eelwäed senitaua kinni peaks, kuni pool wõitlusewalmis on.

Juba hommiku wara, enne päikese tõusu, hakkas waenlane peale tungima. Kui ta lageda wälja peal meile umbes wersta lähedusesse oli jõudnud, puistajime tema kuuli rahuga üle. Nüüd aga hakkas ta šrapnella saatma ja oma tšumadanisi läkitama, ning meie pidime poolleli wal mis olewatesse kaewikutesse astuma. (Järgneb.)

Sünnis kingituseks

Wankuwal troonil

ilus, põnew roman Italia wabastamise sõjast.

Sind 1 rbl.

Saada igas raamatukaupluses. Pealadu: „Teadus“ Tallinnas.

Omakorda ütlen aga nende poolatate kohta, et nad sellepoolest rumalad on, et nad kolmiste wiimase filmapilgu peale jätawad. Üks neist kahest — võiks juba warem oma aiukohast lahtuda eht jälle paigale jääda. Rahwas ei usu Willemi lubadusi Poola kuningriigi ajutamiseft ja püüab

Naiskütid jahil.

Broom.

Jahifeltskonna juhiks waliti ühel häälel Minna Sommer, punasepõseline, paks pagariproua, na umbes schultzmanni (linnawahi) laadi.

Minna seadis jahifeltskonna liikmed enne rongi ärasõitu platwormil ritta ja ütles: „Kallid prouad! Kõhe asume teele ja ma palun teid täpipealt minu kästusi täita.

„Kui keegi aga teie seast saaki juhtub nägema, teatagu kõhe minule, ja ma tean siis juba, mis teha. Muudugi pole mul waja teile meelde tuletada, et üle kuuekümneme aastased meile ei kõlba, ja niisuguseid põlata tuleb!”

Jahifeltskonna liikmed wõtsid wagunitest platsid ära ja rong wõis nad Berlinist kaugele.

Wiimaks astusid kõik ühes suuremas jaamas wälja, wõtsid oma jahiriistad ja sammusid wälja mööda laiali, igalepoole hoolikalt ringi pilludes.

Wastu trehwas neile üsna wana naisterahwas ja proua Minna küsis selle käest: „Kuulge, wanaemate, kust meie wõikime . . . mehi leida? Meie oleme kuulnud, et neid finsetes metsades weel leidub.”

„Mei? Ei ole mina midagi nendest kuulnud. Lõssi, ennemalt oli neid küllalt, kuid nüüd on nad kõik landsturmist deits (naatattewäelisteks) . . .”

Naiskütid liikusid edasi, igasge elumajasse sisse waadates, iga pöösast läbi otstides, kuid kõik nende waewa oli asjata.

Juba olid nad meelt heitmas, et saaki ei leia, kuid proua Minna oli endist wiisi julge, kindlalt edasi rühkides.

Wiimaks jooksis üks naiskütidest tema juure ja sofiistas metfikü röömuga: „Mina olin esimene! Esimesena nägin! Mehed! Päris mehed! Terwe kari. Parajad noored, ilma habemeta ja wurrudeta!”

„Kus? Näidate mulle, kus? Ruten!”

„Waat, seal rohuatas, proua Minna!”

Uremusest lämbudes, piirasid naiskütid rohuata ilmer, tõstsid kleidid kõrgemale, kargasid üle aia ja wiskasid wõrgud wälja hüüdes mingisuguste tõmmunäoliste, laiaades, walgetes pükstes, isikute peale.

Saat rabeles wõrkudes, naiskütid aga huilgasid röömu pärast ja kilkasid: „Proua Minna, hakkame ruttu saaki jagama! Ma wõtan selle paksu!”

„Aga mina selle tõmprinaga!”

„Ah, kui armsad nad on!”

Walgetes pükstes isikud jäid tumetõsifelt naiskütide peale waatama, kui nägid, et wõrkudest tudagi ei pääse.

„Kuulge, ütlege, on see teie maja?” küsis proua Minna.

„Ei ole, meie. See on meie herra maja!” wastas üks meestest mõru näoga.

„Aga kes on teie herra?”

„Sõjapõgeneja Erlerumist. Türgi pasha. Ostis selle maja ja elab siin . . .”

„Ea on siin? Wäga hea! Meie saame ka tema kätte! Kallid prouad, kes joowib Türgi pashat? Aga kui wana ta on? On ta teiest noorem?”

„Meie oleme kõik ühewanused. Tema on kuuskümmend, ja ka meie oleme kuuskümmend aastat wanad. Meie oleme haremihahid.”

„Pidage! Mis te waletate? Teil ei ole ei wurrusi ega habet weel!”

„Ja ei saa ka olema! Mis jaoks peaksid meil wurrud ja habed olema, kui me kõhitsetud mehed oleme?”

„Kõhitsetud mehed? Mi. mul on paha!”

Proua Minna langes minestades rohu peale, ja tema järele prantatasid kooris kõik teised naiskütid.

Walgetes pükstes isikud aga pilgutafid üksteisele lõbusalt filmi.

Saatus. „Jah, minu hälli juures ei wõinud keegi ütelda, et minust lord kerjus saab!”

„Teie olite siis ennemalt rikas?”

„Ei, minu wanemad ei jõudnud waesuse pärast mulle hälli osta.”

„Ah, Victor, kui ma ainult kindel wõiksin olla, et sa armastuse pärast mind wõtad, aga mitte minu raha pärast!”

„Aga, kallid Lilli, misugused rumalad mõtted sul on! Sõegi, kui sul kopitaki poleks, wõtaksin su hea meelega!”

„Kas sa aga ka digust räägid?”

„Ea wõid kergeste siin kindlale otsusele jõuda: pane ainult mind proowi peale. Tahad? Pane riidesse, sõida panfa ja kirjuta seal kõik oma kapitalid minu nime peale: siis oled sa waene pruut. Ja misugune lujus peaksin ma küll olema, kui ma sind siis enam ei wõtaks.”

Muusikatunnil. Muusika õpetaja (wäikele õpilasele): „Ruten, ruten! Teie mängite liiga pikkamisi.”

Õpilase ema (pahaselt): „Mis jaoks ruten? Ega meil raha puudust ole, anname teile weel 3—4 rubla kuus juurde, ainult ärge last taga ajage!”

Ühwardus. Kasarmusse astub feldwebel, pakk kirjasi käes. Ühe kirja peal on adress nii segaselt kirjutatud, et feldwebel hädawaerwalt lähe teise soldati abil Suhan Maasitpea nime saab wälja lugeda.

„Maasitpea,” hüüab see wali ülemus, „juba kolmas kord saab sa niisuguse segase adressiga kirja. Waata ette, kui sa weel kord saad, panen su kartsa.”

Proua (oma armutsesele): „Kas tõeste mu mees siis waitis sinu ees?”

Armuke: „Ausõna. Sõnalasumata andis wastu pead ja läks ulsest wälja, ilma et jumalagagi oletaks jätunud!”

Uued rahad.

Turbia Ants istus ree serwa peal ja nõõtas aga oma wana, kondist hobust.

„Nõõ, nõõ Waska, ää waata midagi! Sõida ruttu, warsti oleme linnas.”

Ja naeratades waatas Ants teliga kaetud sea kogu peale, millest ainult roosakas punane nina ja kõwer saba waiba alt wälja paistisid.

„Mh... Sead maksta nüüd linnas head raha,” mõlgutas Ants oma mõtteid. „Seda rääkis alles eila mulle Kalda Madu. Ta oli oma sea eest 38 kop. naelast saanud. Palju raha! Oma sea eest küsin ma siis juba tingimata niisama palju. Ja linnas olla nüüd liha puudus, ega nad seda raha mulle keelagi... Nõõ, Waska, mis ja jälle wahid!”

Sinna tornid hakkasid paistma. Ants andis hobusele piitfa ja sõitis toredusega eimestele uulitsatele.

Ei juba õhtu lähinemas oli, pööras Ants sihe oma linnas elawa sugulase juurde.

„He-e, Ants,” imestas see. „No, kes sind siis õige nüüd kodunt wälja meelitas. Sa ju harilikult ei armasta linnas käia?”

Ants naeratas ja näitas ree peale.

„Aha,” sai see aru. „Sa siis õige seaga... See on mõistlik, nüüd wõib sigade eest raha saada!”

Ants noogutas targalt pead.

Seifel hommitul oli Ants juba warakult turul. Õstjad oli weel wähe. Uaa Antsule see muret ei teinud, ta oli kindel, et siga filmapiltsest ära ostetakse ja ta selle eest tubli raha saab.

„Ega mu eit tühja waewa näinud... Sõõtis tene alati siga nii hoolega... Küll nüüd ilka waewa eest tubli rasu saab. Tarwis talle õige mõni pearatik kingits wita!” Antsu lootus läks täide. Tuli teegi noor ifanda riides mees.

„Mis siga maksab?” küsis ta.

„38 kop. nael,” wastas Ants kõhlemata.

„Kõlmkümmend koplast! Mees, olete te hulluks läinud? Kas te taffi ei tunne?”

„Kas see siis palju on?” küsis Ants imestamult.

„Palju! Teie küsite weel palju!...”

„Mh... Ma jätan siis õige poolkoptat alla.”

„See on wähe.”

„Mh... Ma jätan weel poolkoptat alla,” lubas Ants.

„Roh, taffist on ta küll weelgi keltim, aga ma jään ka sellega rahule,” sõnas wõõras lahemalt ja, rahapunga wäija wõttes, hakkas sealt parajat raha ostima.

„Kas teil mulle saajast rublast tagasi anda on?” küsis ta, Antsule kahte uut paberiraha ulatades.

Ants wõttis rahad imestades wastu ja hakkas neid igast küljest waatama.

„Eh—eh, herra, kas need siis wiiekümnerublased on? Hoopis pisemad ja isemoodi, kui harilikud rahad ilka olid?”

„Nu jah, need on uued wiiekümnerublased,” ruttas wõõras seletama. „Kas teie pole niisuguseid enne näinud?”

„Wõi uued wiiekümnerublased!” imestas Ants. „Nen ilka kuulnud, et olla uued paberirahad wälja tulnud, aga ise pole näinud. Wõi need ongi siis need uued rahad! Tõsi, tõsi, näe wiiskümmend teisel mitmes tohas kope peal!”

Ants imestas weel natuke aega uusi rahasi ja siis, rahakotti wälja wõttes, andis ifandale neli määratud rubla tagasi. Saadud wiiekümnerublased pistis ta aga hoolega rahapunga kelmisesse soppa.

Ifand kadus kiireste seaga.

Ants pööras hobuse ringi ja sõitis ühte tuttawasest kauplusesse, et sealt soola, ja suurt osta.

Kõnnas sell täitis nobedaste maamehe soowi ja mõõttis tale küsitud toiduained suurtesse paberist kottidesse.

Kassa juures pani Ants oma wiiekümnerublaste uhleste laua peale.

„Seda on wähe, maamees, teil tuleb weel juurde anda,” ütles kassapreili naeratades.

„Wähe,” imestas Ants. „Wiieskümmest rublast wähe?”

„Teie ekkite, siin on kõigest wiiskümmend koplast.”

„Wiiskümmend koplast?... See on wiiekümnekoftane paberiraha?”

„Jah,” wastas kassapreili.

„Wiiekümnekoftane paberiraha!” kordas Ants pärani filmil.

Siis sai ta lorruga kõigest aru.

„Wind on petetud,” hüüdis ta meeletult ja tormas wälja.

„Petetud!”

Kiireste istus ta ree peale ja, hobusele armutalt piitfa andes, kihutas ta turule tagasi. Aga seal polnud enam kedagi. Turu aeg oli juba lõppenud.

„Küll on inimesed!” õhtas Ants, wägise filmatikkwaaid pisaraid käeseljaga ära äigades.

„Küll on inimesed!” kordas ta weel korra ja hakkas lähedal seiswale linnawahile oma häba kurtima.

G. R.

Gesti sõjamehe laulik.

Sünd 15 kop.

Pealadu: „Leabus” Tallinnas.

Willem, Franz Josef ja sõjajumal.

„Sõida ruttu, wastlasõitu!“

Kentsakas riie.

Matsil oli pruut ja see teenis Inglis- ja Wenemaa wahel sõitwa kaubalaewa peal kokana. Kord tõi pruut Inglismaalt Matsile ilusa riiki ülikonna riidet kingitusels kaasa.

Mats läks kohe rätsepa juurde ja tellis omale ülikonna. Rätsep imestas riide ilu, silmitses teda igast küljest ja seletas siis, olasi tehitates, et sellest riidest ülikonnaks ei jattu. Et lootustki polnud seda riidet Tallinnast juurde osta saada, läks Mats õnne peale teise rätsepa juurde. Ja waata ime: see leidis, et riidest küllalt saab, ja tegigi juba mõne päewaga walmis. Ülikond oli Matsile iipris wäga meele järele.

Baar nädalat hiljem trehwas Mats uulitsal üht poisist, kellel just sedafama laadi riidest kuub seljas oli. Ta peatas poisist, küsis mis ta nimi on, ja oli wäga imestanud, kuuldes, et see sellesama rätsepa poeg oli, kes temale ülikonna õmble nud. Nii siis oli sellest riidest selle rätsepa käes isegi nii palju jattunud, et see oma pojale kah kuue sai.

Mats wiis poisist omaga kaasa koju ja lasi selle rätsepa kutjuda, kes tõrkunud oli ülikonda õmblemast. „Olge head,“ ütles ta meistrile, „wõrrelge seda kuube minu ülikonnaga, ja ütlege siis, kas need mitte ühest riidest ei ole?“

„Usna õige,“ ütles rätsep peale lühikest silmitsemist.

„Noh, siis seletage mulle“ jattas Mats tõsise häälega edasi, „kudas teie meelest seda riidet liiga wähe oli minu ülikonna walmistamiseks, kuna aga teie ametiwend sellesamast riidest minule ülikonna ja oma pojale pealekauba ka weel kuue sai?“

„Wäga lihtsalt,“ oli rätsepa wastus, „minu poeg on nimelt suurema kaswuga!“ —or.

E. R. S. Kirjanduse-harusektsiooni toim. 16.

S. Prants

Cesti kaubalaewa-selts „Linda“.

Sind 50 kop.

Saada igas raamatukaupluses. Pealadu „Teadus“ Tallinnas.

Lühitse jutuga. Arst Jks ei mõinud sallida, kui haiged temale laialt ja pitalt oma haigusest jutustasid. Üks naisterahwas, kes juba teadis, tuli tema juure, näitas kätt ja ütles:

„Õbletaasin.“

„Salwi peale!“ wastas arst.

Naisterahwas tuli paari päewa pärast jälle ja ütles:

„Parem.“

„Beel salwi peale!“ wastas arst.

Nädala päewast tuli naisterahwas jälle ja küsis nüüd:

„Kui palju?“

„Niisuguse mõistliku naisterahwa käest ei wõta ma midagi!“ ütles arst.

Lundemärk. Reegi hiljuti walitud riigindulogu liikmetest tähendas jutuajamises ajakirjanikuga, et tema walimises „tähtsat osa wist tema tegevus õhulaewanduses etendanud.“

„Mis puutub sija õhulaewandus? Mis ühist on seaduseandmisel ja õhulaewandusel.“

„Arge ütlege ühti. Tuleb ette, et seaduseandjad turski peawad pidama, kust poolt tuul puhub...“

Kuulus kirjanik. Ma leidsin ta norgus peaga istuwat. Tema sinifilmad waatasid kurwalt, sagus õlekollased juustjed rippusid otsaesist mööda alla. Endisel ajal nii lõbulal näol oli kirjeldamata piina ilme.

Ma hakkasin tema mure põhjuste järele pärima.

„Tahan ajakohane, moodne kirjanik olla!“ hüüdis ta ärewusest kähisewa häälega. „Seda, õigust delba, nõutakse minult,“ lisas ta lühitse waikimise järele juurde. „Sa oled liiga lihtne, armas sõber, — kuulen ma igapäew — liiga wana moodi, liiga selge waatega! Kirjuta uduselt, rohkem segamine, üliloomulikult, rohkem arusaamatalt, uute sõnadega!“

„Ja nüüd waewlen ma juba terwe nädali, waewlen mis hirmus! Aga mis ma ka ei kirjuta — minu kirjatõõd on kõigile arusaadawad!“ Strel.

Päewapiltniku juures. „Setske võimalikult loomulikult, wabalt, nii et midagi sunnitud ei oleks ja, peaaft — ärge hingake!“

„Meie Matsi“

teilmiste wastuwõtmine 1916.a. peale wältab edasi.

Tellimise hind lättesaatmisega aastas 5 r. 50 l., 6 kuu eest 3 r. 3 kuu eest 1 r. 60 l. Toimetusest ise ära wites: aastas 4 r. 50 l., 6 kuu eest 2 r. 30 l., 3 kuu eest 1 r. 30 l. Ilmub iga laupäew.

Toimetus ja tallikus:

Tallinnas, Harju ja Riiuüli uulitsa nurgal nr. 46/15, „Teaduse“ raamatukaupluses.

Meie Matsi järgmine (80.) sõjanummer ilmub 27. weebbruaril.

N. B. Üksikute numrite ostjaid palume lahkest tärele panna, et neile ostmisel mõnda teist „Meie Matsi“ nime- ja kujulist lehte meie lehe asemel kätte ei pistetaks.

Дозв. воен. цензурою.

Wastutaw toimetaja Jakob Jaafon.

Wäljaandja J. Mimi.

W. Schiffer'i tüükl, Tallinnas

ESTI
RAHVUSRAAMATUKOGU
AR